

EXPUNERE DE MOTIVE

Sectorul românesc al Luncii Dunării a suferit, în special în a doua jumătate a secolului XX, un proces amplu de îndiguire. Acest proces a făcut ca o suprafață de 431.760 ha, 75% din cele 573.000 ha de luncă, distribuite în 53 de incinte, să fie apărată de un sistem de diguri în lungime de 1.158 km. Aceasta îndiguire aproape totală a Luncii Dunării a avut efecte asupra sistemului hidrogeomorfologic și al topoclimatelor locale și regionale. Fenomenele menționate s-au accentuat pe fondul creșterii frecvenței și amplitudinii manifestărilor hidro-meteorologice extreme, în contextul schimbărilor climatice globale.

Totodată, s-au restrâns zonele de reproducere și de dezvoltare naturală a faunei piscicole. Capacitatea de retenție a nutrienților a scăzut, iar apele Dunării, încărcate cu diverși poluanți proveniți din toate țările riverane situate în amonte, manifestă probleme de calitate care afectează în special alimentarea cu apă a localităților dunărene, dar pot determina și modificări ale spectrului algal. În anumite perioade se dezvoltă masiv algele verzi-albastre, cu efecte de toxicitate pentru fauna piscicolă, dar și pentru om. Apare astfel, o restructurare a biocenozei, în sensul dispariției unor specii și înlocuirii acestora cu specii mai puțin valoroase din punct de vedere trofic.

În lunile de primăvară – vară ale anului 2006, România s-a confruntat cu cele mai mari debite înregistrate pe Dunăre, inundațiile generate de aceste debite istorice afectând grav localitățile riverane. Cu toate eforturile autorităților competente, o serie de diguri au cedat prin procese naturale, în alte cazuri a fost întreruptă continuitatea digurilor prin breșe produse deliberat, pentru stocarea viiturii în unele incinte și protecția zonelor populate. Breșele produse natural, cu lungimi cuprinse între 50-100 m, au inundat o serie de localități limitrofe, fiind necesară, în unele cazuri, evacuarea populației.

În zonele în care digurile longitudinale de la Dunăre au cedat, s-au acumulat volume importante de apă în spatele digurilor. În unele cazuri, au cedat și digurile de compartimentare a incintelor, producând inundarea terenurilor agricole și fermelor piscicole și, parțial sau total, a unor localități extinse în zona inundabilă. Cedarea digurilor precum și revărsarea Dunării în zone neamenajate a condus la evacuarea a 15.834 persoane, afectarea a 154 localități, inundarea a 1.774 case din care 443 au fost distruse și 134 au fost în pericol de prăbușire. Au mai fost afectate peste 4.700 anexe gospodărești, 64.350 ha teren arabil, 6,8 km drumuri naționale și 593 km drumuri județene și comunale.

În perioada care a urmat inundațiilor, toate breșele au fost închise, pentru a se asigura continuitatea liniilor de apărare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Având în vedere că majoritatea incintelor îndiguite în scopul înființării unor ferme pentru practicarea agriculturii intensive nu mai sunt folosite conform destinației inițiale, fiind exploatate într-un regim semi-intensiv sau cvasi-natural, fără sisteme de irigații și desecare (drenaj) funcționale, se pune problema dacă producțiile agricole obținute justifică menținerea sistemului actual de îndiguire, cu toată suita de consecințe negative prezentate mai sus.

Faptul că, în următorii ani, se vor produce viituri pe Dunăre, cel puțin la fel ca aceea înregistrată în primavara anului 2006 și chiar cu frecvență de producere mărită, exemplu stând anul 2010, dar și anul curent, duce la necesitatea unei abordări strategice adecvate și moderne pentru un management rațional al riscului la inundații pe sectorul românesc al Luncii Dunării.

În acest sens, în anul 2006 a fost inițiată și promovată Hotărârea Guvernului nr.1208/2006 prin care s-a aprobat Programul de redimensionare ecologică și economică în sectorul românesc al Luncii Dunării și finanțarea acestuia. Acest program cuprindea trei etape.

a) elaborarea modelului digital al terenului pentru fundamentarea conceptului de apărare a localităților.

b) reconsiderarea liniilor de apărare împotriva inundațiilor a localităților din Lunca Dunării, în urma unei analize amănunțite a situației existente în fiecare incintă îndiguită și prin modelarea matematică a proceselor hidrologice și hidraulice;

c) evaluarea pretabilității economice și ecologice a incintelor amenajate pentru activități agricole, în vederea redimensionării acestora ca incinte mixte (agricole/poldere pentru stocare apă).

Studiul, realizat de un consorțiu internațional, a recomandat o abordare echilibrată, prin considerarea a trei soluții tehnice de amenajare:

1. conservarea și dezvoltarea caracterului agricol al unor incinte, prin consolidarea și modernizarea sistemelor de diguri existente;
2. crearea unor incinte inundabile în mod dirijat, în perioadele de ape mari. În aceste incinte se pot desfășura activități economice în cea mai mare parte a timpului. În funcție de prognoză, se poate decide funcționarea acestora ca acumulări laterale nepermanente (poldere), efectul obținut fiind stocarea și atenuarea vârfurilor de viitură.
3. incinte propuse pentru renaturare, prin eliminarea sistemului de diguri existent și transformarea în zone umede, pe care să fie restabilite condiții cât mai apropiate de cele naturale de dezvoltare a ecosistemelor specifice. În cazul viiturilor, volume de apă importante pot fi stocate în aceste zone umede.

Etapa de implementare a programului de redimensionare economică și ecologică, prevăzută pentru perioada 2008-2010, nefiind finanțată și, prin urmare neaplicată, rămâne ca deosebit de serioasă problema riscului ridicat la inundații al localităților situate în lunca Dunării.

Studii de dată recentă au permis estimarea cantităților de lucrări și a efortului financiar pentru implementarea recomandărilor programului de redimensionare ecologică și economică în sectorul românesc al luncii Dunării, în vederea diminuării riscului la inundații.

Ca urmare a analizelor efectuate în scopul asigurării unor condiții mai favorabile de scurgere a apelor mari precum și refacerii și readucerii caracteristicilor ecologice a unei părți a luncii la condițiile inițiale, existente înaintea realizării îndiguirilor, elaboratorii studiului au considerat oportun și justificat să propună schimbarea destinației și scopului actual al incintelor existente după cum urmează:

- sunt propuse 30 incinte pretabile pentru agricultură; dintre acestea 2 incinte, Salcia și Balta Geraiului nu sunt îndiguite și nu au condiții pentru o agricultură intensivă. Ca urmare, numai 28 de incinte pretabile pentru agricultură, însumând o suprafață de 194.239 ha, vor rămâne cu destinația inițială agricolă și vor fi apărate de inundații cu diguri cu coronamentul la cota corespunzătoare debitelor maxime anuale cu probabilitatea de depășire 1%, la care se va adăuga o gardă de 1,50 m.
- 12 incinte mixte (agricole, piscicole, poldere pentru stocare ape, însumând o suprafață de 193.111 ha vor fi prevăzute cu posibilități de inundare dirijată, fiind considerate de elaboratorul studiului cu rol și efecte directe în atenuarea debitelor și volumelor de viitură.
- 8 incinte, însumând o suprafață totală de 75.439 ha vor fi desființate ca amenajări de apărare de inundații și, ca urmare, propuse și prevăzute pentru acțiuni și activități de renaturare, cu exploatare în condiții naturale de inundare și cu efecte de atenuare a viiturilor.

Investiția totală necesară pentru realizarea acestor lucrări și amenajări însumează cca 2.500.000.000 RON (inclusiv TVA), respectiv 551.876.395 euro (la cursul 1 euro ≈ 4.53 RON).

Investiția totală se repartizează pe cele 3 tipuri de soluții analizate și propuse în studiu cu funcții și caracteristici distincte după cum urmează:

- (1) Incinte pretabile pentru agricultură: 800.000.000 RON (inclusiv TVA), respectiv 176.600.445 euro, reprezentând 32% din totalul sumelor necesare.
- (2) Incinte pretabile pentru folosință mixtă (poldere și folosință agricolă): 1.100.000.000 RON (inclusiv TVA), respectiv 242.825.610 euro, reprezentând 44% din totalul sumelor necesare.

- (3) Incinte pretabile pentru renaturare: 300.000.000 RON (inclusiv TVA), respectiv 66.225.170 euro, reprezentând 12% din totalul sumelor necesare.

Se estimează costul studiilor și elaborării documentațiilor aferente la cca. 300.000.000 RON (inclusiv TVA), adică cca 66.225.170 euro, reprezentând 12% din totalul sumelor necesare.

Având în vedere valoarea ridicată a investiției necesare realizării amenajărilor și lucrărilor propuse prin programul de diminuare a riscului la inundații în lunca Dunării, se impune realizarea eșalonată, în etape, a acestui program major de investiții. În această situație se consideră oportună începerea realizării lucrărilor la categoria de incinte care reprezintă eficiența cea mai mare în exploatare, respectiv „incintele pretabile pentru agricultură”.

Comparativ cu celelalte categorii de incinte, incintele pretabile pentru agricultură prezintă o siguranță sporită la inundații (dimensionare la debite maxime anuale cu probabilitatea de depășire 1% la care se adaugă o gardă de siguranță de 1,5 m), ceea ce mărește eficiența exploatării intensive a acestora și evită riscurile unor pagube produse de inundarea dirijată sau naturală. Desigur, efectele exploatării acestor incinte pretabile pentru agricultură trebuie asigurate prin realizarea concomitentă a lucrărilor și amenajărilor necesare pentru valorificarea optimă a terenurilor incluse în incintă, în special lucrări hidroameliorative corespunzătoare, inclusiv prin exploatarea optimă a acestora.

În urma analizei rezultatelor studiilor menționate anterior, s-a propus implementarea scenariului hidrologic de reducere a nivelului Dunării în situațiile de niveluri maxime prin soluția mixtă, de păstrare și modernizare a sistemului de îndiguiri care să apere incintele cu randamentul cel mai ridicat pentru agricultură, de stocare a apei în unele incinte și renaturarea altora, prin transformarea lor în zone umede.

Totodată, trebuie menționat faptul că finanțările pentru elaborarea și aprobarea documentațiilor tehnico-economice pentru fiecare incintă, precum și pentru pregătirea aplicațiilor necesare în vederea accesării fondurilor Uniunii Europene și a altor surse de finanțare nerambursabilă trebuie prevăzute în bugetul Administrației Naționale „Apele Române”, ca administrator al sistemelor de îndiguire existente. Administrația Națională „Apele Române” trebuie să se asigure ca soluțiile tehnice propuse să protejeze obiectivele sistemelor de infrastructură de utilitate publică din zonele care urmează să fie amenajate.

Față de cele prezentate, vă supunem spre dezbateră și adoptare această inițiativă legislativă, care va contribui la refacerea ecosistemului și diminuarea riscului la inundații în sectorul românesc al Luncii Dunării.

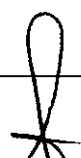
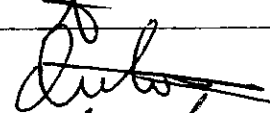
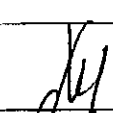
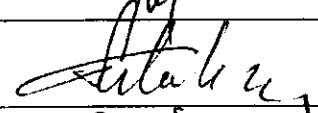
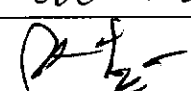
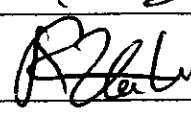
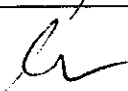
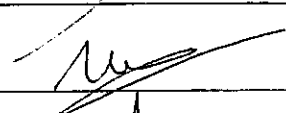
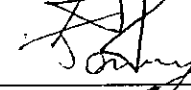
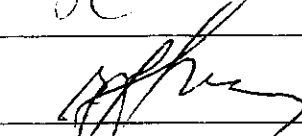
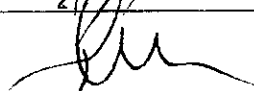
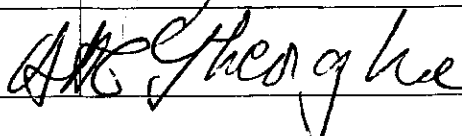
Inițiatori:

Lucia Ana VARGA
Deputat PNL

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lucia Varga', written in a cursive style.

LISTĂ SEMNĂTURI

Propunerea legislativă privind aprobarea Programului de măsuri pentru
redimensionarea ecologică și economică pe sectorul românesc al Luncii Dunării
în vederea adaptării la schimbările climatice

Nr crt	Nume, prenume	Semnătură
1	Alexe Costel	
2	Dobos Anghel	
3		
4	Sămărtineanu Cornel	
5	IOBLINESCU TRAIAN	
6	BERCI VASILE	
7	RADU ZLATI	
8	HĂRĂU CARMEN	
9	DOLHA MIRCEA	
10	Oros Adrian	
11	Mircea Cosam	
12	Toom Tămăian	
13	GUSU VASILE	
14	Boghicevic Claudia	
15	ANUSCA ROXANA-FLORENTINA Băciurescu Gheorghe	 
17	Gheorghe Anghel	

LISTĂ SEMNĂTURI

Propunerea legislativă privind aprobarea Programului de măsuri pentru redimensionarea ecologică și economică pe sectorul românesc al Luncii Dunării în vederea adaptării la schimbările climatice

[illegible]